

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 25. maijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss, kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 68/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Soduzpildes kodeksa 41. panta ceturto daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pantam un spēkā neesošu no [datums].

2. Apstrīdētā norma nosaka:

“Brīvības atņemšanas iestādēs ar iestādes priekšnieka rīkojumu nosaka stingri reglamentētu dienas kārtību.”

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Atbilstoši šā panta sestās daļas 1. punktam pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārums jāpamato.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma

personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs izcieš brīvības atņemšanas sodu atklātajā cietumā. Viņš norāda, ka, pamatojoties uz apstrīdēto normu, šajā cietumā noteikta dienas kārtība, saskaņā ar kuru notiesātajiem ir atļauts atstāt cietuma teritoriju tikai darbdienās no pulksten 7.00 līdz 19.00. Šī iemesla dēļ cietuma priekšnieks atteicis viņam apmeklēt Nodarbinātības valsts aģentūras organizētus mācību kursus citā pilsētā, kā arī liedzis vakaros un brīvdienās tikt nodarbinātam pie komersanta ārpus atklātā cietuma teritorijas. Ar apstrīdēto normu esot pārkāpts Satversmes 91. pantā ietvertais tiesiskās vienlīdzības princips, jo citā Latvijas cietumā noteiktā kārtība ļaujot notiesātajiem atstāt cietuma teritoriju arī vakaros un brīvdienās, lai tādējādi īstenotu tiesības uz nodarbinātību un izglītību.

Apstrīdētā norma vienīgi vispārīgi noteic, ka brīvības atņemšanas iestādēs ir jānosaka dienas kārtība, taču nereglamentē, kādai tieši tai jābūt. Ar brīvības atņemšanu notiesāto izglītību regulē Latvijas Soduzpildes kodeksa desmitā nodaļa, savukārt notiesāto nodarbināšanas vispārīgos noteikumus paredz Latvijas Soduzpildes kodeksa astotā "A" nodaļa. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka cietuma priekšnieks atteicis Pieteikuma iesniedzējam atļauju strādāt pie komersanta ārpus atklātā cietuma teritorijas, pamatojoties uz Latvijas Soduzpildes kodeksa 56.⁷ panta, kas noteic ar brīvības atņemšanu notiesāto darba laika vispārīgos noteikumus, pirmo daļu. Pieteikumā nav pamatots, kādā veidā tieši apstrīdētā norma rada Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 91. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [.] pieteikuma (pieteikums Nr. 68/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina